

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: *A kenyérrárok és a munkabérek*

Forrás: *Népszava*

Bn

(Hely)

1923. 1. 17.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.6

Hely

Idő

"1923"

Személy

Helyszám

A kenyérrárok és a munkabérek.

* *

Hogy fest a valóságban a sütőmesterek okoskodása, hogy a munkabérek miatt kellett a kenyeret megrágitani. — A sütőmunkások félannyit sem keresnek, mint békében. — Lisztfölösleg van?

A legujabb kenyérrágitásnál a pékmesterek, mint legfőbb indokra, a sütőmunkások béremelésére hivatkoztak. Ugy állították be a közönség előtt az ügyet, hogy ők olyan ártatlanok a kenyérrárok fölemelésében, mint a ma született bárány és csakis a munkások egyedül felelősek, hogy ezuttal föl kellett emelni a kenyérrákokat, mert béremelést kértek. A polgári sajtó — egy-két lap kivételével — magáévá tette a pékmestereknek ezt a manővert és a sütőmunkások bérmozgalmával kapcsolatosan a kenyérrágitást ekkép jelentette olvasóinak: „Véget ért a péksztrájk — fölemelték a kenyérrákokat.” Mi már rámutattunk arra, hogy a pékmestereknek ez a mesterkedése csak ürügy az árdrágitás leplezésére, mert a munkabér olyan jelentéktelen hányadát teszi ki a kenyér árának, hogy jelentős bérjavítás is mindössze néhány fillér árkülönbözetet jelent. Hogy ez mennyire így van, igazolják a következő adatok:

Egy sütőmunkás munkateljesítménye békében napi 300 kilogram kenyér volt. Statisztikai adatok igazolják, hogy a munkateljesítmény nem csökkent és ma is egy sütőmunkás naponta 300 kilogram kenyeret állít elő. Ezért a teljesítményért békeidőben 10 órai munkaidő mellett 6 korona 50 fillért kapott.

Egy kiló kenyérnek az ára békében volt 32 fillér, 300 kiló kenyér 96 koronába került, a munkabér tehát a kenyér árának 6.77%-át tette ki.

A legutóbbi árfölemelés előtt egy kiló kenyérnek az ára 138 korona volt, vagyis 300 kiló kenyér 41.400 koronába került. A munkás kapott 300 kiló kenyér előállításáért 1000 koronát, vagyis a munkabér a békeidőbeli munkabérrel szemben mindössze 2.42%-ot tett ki.

A mostani kenyérrágitás után 1 kiló ke-

nyér 148 korona, 300 kiló kenyér 44.400 korona, a munkás fölemelt bére 1340 korona, vagyis a munkabér a béremelés óta a kenyér árának 3.02%-át teszi ki.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a kenyér után 3%-os forgalmi adót kell fizetni, akkor láthatjuk, hogy

a békeidőbeli 6.77%-kal szemben a mostani munkabér alig tesz ki valamivel többet, mint a forgalmi adó.

Ezek után mindenki láthatja, mennyire indokolatlan az az állítás, hogy a munkabérek fölemelése következtében kellett megrágitani a kenyeret.

A fehér süteménynél szintén hasonló a helyzet. Egy sütőmunkás békében 1200 darab kiflit vagy zsemlyét állított elő, a munkateljesítménye most is annyi. Ezért békében kapott 7 koronát, vagyis a fehér sütemény akkori árát véve alapul, a munkabér az egész összegnek 20.6%-át tette ki. A legutóbbi árfölemelés előtt 1200 darab fehér süteménynek a munkabére volt 1100 korona, ez az összeg, a 10.800 koronás árat véve alapul, 10.2%-os munkabérnek felel meg. A legutóbbi drágitás óta 1200 darab fehér sütemény 12.000 koronába kerül és ennek az előállításáért a munkás kap 1460 koronát, vagyis

munkabérül kapja az összegnek 12.2%-át, tehát majdnem félannyit, mint békében.

Ezek az adatok is igazolják azt, amire mi számtalan esetben rámutattunk már, hogy mennyire valótlan a munkáltatóknak az az állítása, hogy a munkabérek fölemelése miatt kénytelenek emelni az árakat. Ezzel szemben igaz az, hogy valahányszor a munkások a türehetlen drágaság miatt néhány koronányi bérjavítást kapnak, az érdekelték ezt azonnal

áthárítják a fogyasztóközönségre, mégpedig úgy, hogy még hasznuk is marad belőle. Ez a kimutatás egyuttal igazolja azt is, amire már szintén sokszor rámutattunk, hogy

a munkás a legjobb esetben is a békebeli keresetének csak a felét kapja meg munkabérül.

Ne beszéljenek tehát arról, hogy a munkabérek miatt kell drágitani és ne akarják a munkásokra róni ezért a felelősséget, mert láthatjuk, hogy a munkás csak akkor kap némi fizetésjavítást, amikor már az egész vonalon óriási mértékben emelkedtek az árak.

Akcio a liszt kiviteli illeték leszállítására

Amint tudjuk, nemrégén történt, hogy a marhakiviteli illetéket a felére szállították le Természetesen a többi exportőr sem maradt nyugodtan és állandóan ostromolják az illetékes miniszteriumot, hogy egyéb cikkeknek az illetékét is szállítsák le, hogy ők azután annál több élelmiszert vihessenek ki külföldre és annál többet kereshessenek rajta. Különösen a lisztérdekeltség ostromolja hevesen a közéletmezési miniszteriumot, hogy szállítsák le a liszt kiviteli illetéket. Tudjuk, hogy a gabona- és lisztárakat állandóan mestersegesen drágitják, annak ellenére, hogy az egész világon esnek a gabonaárak. Eljuttottunk oda, hogy a dolgozók munkabérükből a mindennapi szűkös

kenyeret sem tudják megvásárolni a spekuláció féktelensége miatt és egy kiló kenyér immár 148 koronába kerül. A lisztérdekeltség ugyanekkor arról panaszkodik, hogy nagy lisztfölöslegek vannak az országban, amelyet szeretnének külföldre szállítani, ha leszállítják a kiviteli illetéket. Az indokolásnál a régi nótát fujják, valutajavítás, ésatóbbi. Azt mondják, hogy

az országban 2500 vagon nullásliszt fölösleg van,

ugy hogy a malmok kénytelenek lesznek be-szüntetni az őrleést, ha nem indul meg a kivitel. Érdekes az is, hogy a „Futura”, a jól ismert kurzusszövetkezet, árverési hirdetmény

utján 24.000 métermázsa külföldre szállítható nulláslisztet kínál eladásra. Ez a lisztmennyiség a lisztkivitel révén leadott mennyiségekből gyült össze és most ahelyett, hogy ezt a piacra dobnák, hogy a belföldi forgalomban ezzel is ellensúlyozzák a lisztdrágítást, elárverezik *külföldi szállításra*. Ezekből is kitűnik, hogy milyen szemérmetlen spekuláció folyik itt. Mert nem igaz, hogy lisztfölösleg van, hanem az a tény, hogy a lisztárakat annyira fölszófták a mesterséges spekuláció révén, hogy a dolgozók kénytelenek lemondani róla. És erre még azzal mernek előállani, hogy lisztfölösleg van, holott az ország dolgozó lakossága valósággal éhezik.

Szállítsák le a lisztárakat és akkor mindjárt ki fog tűnni, hogy hogyan is állunk azzal a lisztfölösleggel

és meg fogják látni, ha a rendes keresetű emberek is hozzá tudnak jutni a szükséges lisztmennyiséghez, akkor nemcsak kivitelre nem lesz lisztünk, hanem a meglévő készletek is *kevésnek* bizonyulnak majd a közfogyasztás számára. Illetékeseknek nem szabad hozzájárulni a lisztkiviteli illeték leszállításához, mert akkor még nagyobb lendülettel indul meg a liszt, illetve a mindennapi kenyér megdrágítása. Talán mégis meg kell gondolni azt, hogy néhány embernek a *profitja* kedvéért érdemes-e az ország amugy is elkeseredett és éhező lakosságát kitenni a végső éhhalálnak.